

Vraag nr. 87
van 14 januari 2005
van mevrouw ANISSA TEMSAMANI

Joodse school Antwerpen – Inspectierapport

Vanuit het onderwijsmilieu bereikte mij informatie over de mogelijke sluiting van een van de Antwerpse joodse scholen.

Naar verluidt heeft de inspectie een negatief rapport gemaakt omdat het onderwijs in de betrokken school op verschillende punten niet zou voldoen aan de eindtermen.

1. Kan de minister toelichten op welke punten de inspectie haar negatieve beoordeling baseerde ?
2. Op welke termijn zal deze sluiting plaatsvinden ? Welk gevolg heeft dit voor het betrokken personeel en de leerlingen ?
3. Kan de minister iets zeggen over de houding van het desbetreffende schoolbestuur ten opzichte van de inspectie en de eindtermen ?

Antwoord

1. Het is juist dat de onderwijsinspectie tijdens reguliere doorlichtingen in het schooljaar 2001-2002 vaststelde dat in drie joodse basisscholen op het grondgebied van de stad Antwerpen het onderwijskundig en organisatorisch functioneren, evenals de infrastructuur en andere wettelijke bepalingen niet voldeden.

Zoals in alle soortgelijke gevallen bij deze eerste reeks van reguliere doorlichtingen kregen de scholen de kans over de schooljaren 2001/2002 tot en met 2003/2004 aan de voorschriften te voldoen.

In eerste instantie kregen de scholen de kans te voldoen aan een aantal wettelijke bepalingen (bv. de regelgeving betreffende participatie, het principe van de kostenloosheid in het basisonderwijs), organisatorische aspecten (bv. het op elkaar afstemmen van de lessenroosters, de introductie van lichamelijke opvoeding in het kleuteronderwijs) en een aantal infrastructurele aspecten.

Voor de meer fundamentele, inhoudelijke aspecten kregen de scholen meer tijd. Slechts na 1 maart 2004, respectievelijk 1 mei 2004 zou nagegaan worden of de school in voldoende mate beantwoordt aan de basiscompetenties en de brede vorming die in de ontwikkelingsdoelen, de eindtermen en de leerplannen zijn uitgewerkt.

De inspectie heeft ter begeleiding van dit proces intern met de administratie Basisonderwijs, met de Dienst voor Onderwijsontwikkeling en met het kabinet van mijn ambtsvoorganger geregeld contact gehad, teneinde een gelijkgerichtheid van het doorlichtingsproces in alle joodse scholen te bewaken.

Tussentijds werden in 2002 en 2003 door de inspectie opvolgingscontroles doorgevoerd, waarbij echter niet het sanctionerend, maar het begeleidend karakter op de voorgrond stond.

Het eindadvies (2004) van de onderwijsinspectie was in alle drie de gevallen negatief.

Eén van deze scholen, met name de "Chassidei Bobov", nam vrijwillig afstand van de mogelijkheid tot erkenning en subsidiëring door de Vlaamse Gemeenschap. Beide andere scholen bleven de voorgeschreven procedures volgen en werden, zoals de procedure bepaalt, bezocht door een paritair college van inspecteurs.

Wat de gesubsidieerde vrije basisschool "Baïs Chinuch" betreft, was het advies van het paritair college gunstig.

Ik heb in mijn beslissing het advies van dit paritair college gevolgd en de erkenning en de ermee samenhangende subsidiëring behouden.

Wat de gesubsidieerde vrije basisschool "Baïs Rachel" betreft, was het advies van het paritair college positief voor de kleuterafdeling, maar negatief voor de lagere afdeling.

Ook dit advies heb ik in mijn beslissing gevolgd.

De inspectie baseerde het ongunstige advies vooral op het feit dat de school in onvoldoende mate de basiscompetenties en de brede

vorming realiseert die in ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplannen zijn uitgewerkt.

Onder meer gaat het over eindtermen m.b.t. wereldoriëntatie en Nederlands. Tevens gaat het om eindtermen van de leergebieden muzische opvoeding en sociale vaardigheden in verband met het omgaan met andere culturen.

De inspectie steunt haar ongunstig advies op de talloze beperkingen die de school oplegt in verband met het verwerven van informatie, op de strenge censuur in het aangeboden lesmateriaal en de documentatiebronnen en op het principe om zoveel mogelijk te vermijden dat kinderen informatie kunnen verzamelen over andere opvattingen.

De inspectie verwijst hierbij eveneens naar het Verdrag inzake de Rechten van het Kind (Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, 1989), artikel 13. Dit artikel omschrijft het recht van het kind op vrije meningsuiting voor, alsook eventuele beperkingen waaraan dit recht onderworpen kan worden.

Verder waarborgen de staten volgens artikel 17 de toegang van het kind tot informatie en materiaal uit een verscheidenheid van nationale en internationale bronnen en erkennen ze de belangrijke functie van de massamedia. Bovendien stelt het decreet basisonderwijs in de erkenningsvoorwaarden dat de school : *"...in het geheel van haar werking de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de rechten van de mens en van het kind in het bijzonder eerbiedigt"*.

Ten slotte stelt de inspectie vast dat de school ervoor koos om vanaf het schooljaar 2004-2005 het leerplan van het VVKBaO (*Vlaams Verbond van Katholiek Basisonderwijs – red.*) te realiseren, maar wel mits een aantal wijzigingen. Door radio, televisie, video en internet niet te (willen) gebruiken, beschikt de school niet over de minimaal vereiste media die onder meer het deelleerplan media van het WKBaO nodig acht om een aantal eindtermen in verband met de toegang tot informatiebronnen van de leergebieden wereldoriëntatie, muzische vorming en leren leren na te streven en/of te bereiken.

2. De erkenning van de kleuterafdeling blijft behouden en de erkenning van de lagere afdeling wordt opgeheven.

Dit laatste gebeurt geleidelijk, op volgende wijze.

- Voor het schooljaar 2005-2006 kan de school geen leerlingen inschrijven die het eerste jaar leerplichtig zijn.
- Voor het schooljaar 2006-2007 kan de school geen leerlingen inschrijven die het eerste en tweede jaar leerplichtig zijn.
- Voor het schooljaar 2007-2008 kan de school geen leerlingen inschrijven die het eerste, tweede en derde jaar leerplichtig zijn.
- Vanaf het schooljaar 2008-2009 wordt de lagere afdeling niet erkend en gesubsidieerd.

Het decreet basisonderwijs kent in beginsel het begrip leerjaar niet meer. Indien de school zich organiseert op basis van leerjaren kan een alternatief opheffingsschema gebaseerd op het opheffen van leerjaar na leerjaar gehanteerd worden, met als resultaat eveneens het niet meer erkennen dan wel subsidiëren vanaf het schooljaar 2008-2009.

Voor de betrokken leerlingen heeft dit geen enkel gevolg: zij kunnen hun studieloopbaan gewoon verder afwerken, zoals ze dat bij hun inschrijving gepland hadden. Voor het betrokken personeel gelden de normale regels m.b.t. boventalligheid en reffectatie. Deze personeelsleden – voorzover vastbenoemd – behouden dus al hun rechten als vastbenoemde personeelsleden.

3. De school diende een aanvraag in tot afwijking van de ontwikkelingsdoelen en eindtermen op 26 juni 2000. De aanvraag werd door de regering niet ontvankelijk verklaard. Het schoolbestuur gaf immers alleen maar aan waarom sommige ontwikkelingsdoelen en eindtermen niet verzoenbaar waren met de eigen opvattingen, maar formuleerde geen volwaardige alternatieve ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Het schoolbestuur nam sindsdien geen andere initiatieven in verband met afwijkingsaanvragen betreffende de ontwikke-

lingsdoelen en eindtermen. Het schoolbestuur legde geen eigen leerplan ter goedkeuring voor.

De school kreeg van de inspectie oorspronkelijk driejaar de tijd om haar tekorten weg te werken. Dit is de maximale periode die de inspectie in de regel toestaat. Uit het verslag van het paritair college blijkt dat de school de opgesomde punten tot het allerlaatste moment bewust voor zich heeft uitgeschoven. Slechts tijdens het bezoek van het paritair college uitte de school de intentie om hiervan werk te maken. Bovendien bleef de school bij die intentieverklaring op een aantal punten voorbehoud maken. Daarnaast stelde het paritair college vast dat de school over zo goed als geen concrete plannen beschikte om haar intenties in dit verband in de praktijk te brengen. De school spreekt dit in haar verweerschrift nauwelijks tegen. Integendeel, ze vraagt nog eens een periode van driejaar om haar tekorten weg te werken. Dit is niet billijk. Temeer daar andere scholen in een vergelijkbare situatie er wel in slagen om op zijn minst een begin te maken van het concreet wegwerken van deze tekorten. Een vaststelling die voor de inspectie voldoende was om de erkenning van deze scholen te behouden.

Ten slotte wil ik erop wijzen dat mijn beslissing om het advies van de inspectie in deze zaak te volgen conform de regeringsverklaring, is waar deze stelt: "We aanvaarden niet dat bepaalde leerlingen (of hun ouders) deelname aan bepaalde lessen (biologie, lichamelijke opvoeding, zwemmen...) die rechtstreeks raken aan de eindtermen en ontwikkelingsdoelen, weigeren omwille van hun geloof of levensbeschouwelijke overtuiging" (hoofdstuk 6, punt c, blz. 46).

In mijn beslissing van 23 december 2004 heb ik het schoolbestuur gemeld dat eenmaal het meent te kunnen voldoen aan de bepalingen van de artikelen 62 tot en met 71bis van het decreet basisonderwijs, met een nadrukkelijke verwijzing naar de erkenningsvoorwaarden opgesomd in artikel 62, §1, en het uitvoeringsbesluit van 8 juli 1997 binnen de vorm en de termijn een nieuwe aanvraag tot erkenning en subsidiering kan worden ingediend. Uiteraard zal in dat geval de onderwijsinspectie ter plaatse een onderzoek instellen naar het vervullen van

de erkenningsvoorwaarden en hierover een verslag opmaken.

Ik kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger daarenboven meedelen dat mijn kabinet en de onderwijsinspectie over dit probleem gesprekken voeren met leden van de Joodse gemeenschap om voor deze problematiek tot een constructieve oplossing te komen.